

V Leštině dne 30.12.2007

Vyjádření stanoviska ZO ČSOP 75/05 Leština k plánovanému záměru „ Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zoně Zábřeh.“

Dne 11. 10. 07 proběhlo neformální setkání iniciované obcí Leština se zpracovatelem dokumentace EIA spolu s představitelem výkonu státní správy MŽP ČR Olomouc s pozvanými starosty a zástupci občanských iniciativ vč. dvou zástupců ZO ČSOP, spojeného s prohlídkou záměru dotčeného toku řeky Moravy a místních přírodních lokalit. Po terénním šetření byla v zasedacím sále Ob Ú zodpovězena řada dotazů účastníků šetření.

Po pečlivém prostudování dokumentace EIA vyslovujeme svůj „ neprofesionální „ názor i když se k dané problematice odborně vyjádřila AOPK ČR Olomouc, CHKO Litovelské Pomoraví a MŽP ČR Olomouc.

V bodu 1 je mimo jiné uvedeno „ není důvod proč by provoz záměru měl svými nevýznamnými vlivy na okolí ohrožovat existenci uváděných přírodních rezervací a jejich ekosystémů. Jedná se o vlivy na ovzduší, na tok řeky Moravy a ty nepřekračují rámeč legislativních limitů.“

Dva členové ZO sledují dlouhodobě čistotu vody v řece Moravě a v jejich přítocích a v okolních tůních. Jeden člen pracoval více než 30 roků ve funkci „Vodní stráž „ tehdejšího Okr.úřadu Šumperk a při MO Českého rybářského svazu Zábřeh. Zmíněný člen byl téměř u všech havárií, které způsobili okolní podniky a JZD na řece Moravě a jejich přítocích, do kterých zaústějí jejich odpadní vody, včetně ČOV Zábřeh. Např. zastavení výroby v papírně Jindřichov v 1976 se zlepšila čistota vody v Moravě téměř na 100 km délce o jednu třídu. V řece se mohl poté znovu koupat děti a mohly v ní žít ryby a další organismy. Před zmíněným rokem zde byla pouze zapáchající voda, bahno s koloniemi nitěnek a množství komárů.

Z těchto důvodů členové ČSOP a občané obce Leština brání svoji řeku i když v dokumentaci EIA je uvedeno, že existuje řada papíren s biologickou ČOV, kde se lze přesvědčit o kvalitě vyčištění vody a o absenci zápachu vyčištěných vod. I při moderních technologiích není záruka, že v budoucnu, pokud bude záměr firmy Wanemi uskutečněn, nedojde k havarijnímu stavu. Odpadní vody vyvedené do řek spotřebují až padesátkrát větší množství říční vody na zředění, aby mohly být samočisticími procesy upraveny a řeka se nezměnila v neživou vodu.

Samočisticí schopnost pro život řek je zásadní, uskutečňuje se biologickou cestou. V tomto koloběhu látek, který je projevem ekologických vazeb a složitého potravního řetězce říčních ekosystémů. Škodlivé odpadní látky jsou rozkládány bakteriemi, ty se stávají potravou prvokům, ti se zase stávají potravou dalším živočichům a to červům a koryšům, kteří jsou potravou pro ryby. Tento očišťující proces je tím výraznější čím je voda více okysličená. Bez této důležité samočisticí funkce by postupně čisté řeky a potoky přestaly existovat, neboť nejdůležitější je vždy dobrá funkce říčního dna. Tím více bychom se mělo o samočisticí schopnost řek účinně starat.

Dle směrnice 2000/60 Evropského Parlamentu a Rady z 23. října 2000 se v bodě 1. píše: „Voda není komerčním produktem jako ostatní výrobky, ale spíš dědictvím, které musí být chráněno, střeženo a nakládáno s ním jako takovým.“

Pan RNDr Miloš Holzer se dodatečně vyjádřil ke kritickým připomínkám ČSOP Leština stran biologického hodnocení a problematice ledňáčka říčního na dotčené „lokality“, kde vysvětluje, že přímo v místě stavby jímacího a vypouštěcího objektu se skutečně žádné projevy hnízdění ledňáčků nevyskytují. Nejsme tak naivní abychom nepochopili, že ledňáček říční, v zarostlém břehu vegetací o délce asi 40 m nemůže ledňáček hnízdit. Nám jde o zohlednění celého toku pod vyústěním odpadní vody, kde ledňáčci říční mají své „lokality“ a ve vzdálenosti 400-500 m hnízdili. Možná je škoda, že RNDr Holzer nezvedl telefon a nezavola, ví o našich dlouhodobých ornitologických průzkumech, dostal by pravdivou informaci o hnízdění ledňáčků, možná že by se celé hodnocení jevílo důvěryhodnější. Ledňáček říční je v seznamu „NATUROVÝCH,“ druhů. Základním předpokladem tohoto druhu je dosažitelnost čisté vody, bohaté na rybky do 10 cm délky. Pro hnízdění vyžaduje více než 1 m vysoké hlinité břehy a to řeka Morava u Leštiny splňuje.

Zmíněný úsek toku řeky Moravy mezi mosty, tj. nad i pod budoucí stavbou jímacího a vypouštěcího objektu, slouží každoročně v době prázdnin i mimo ně a o víkendech oddílům vodáků. Jejich plavba horním úsekem Moravy končí před železničním mostem, **tj. asi 40 m pod plánovanou výpustí odpadní vody.** Zde se brodí ve vodě, vytahují lodě, přejdou přes protipovodňovou inundační hráz i s loděmi, kde se posléze ubytují v blízkém sportovním areálu, nebo postaví stany na určeném místě. Po několikadenním pobytu zase pokračují po řece dále. Těchto skupin, převážně středoškoláků i dospělých s dětmi se na zmíněné lokalitě v letních měsících vystřídá veliké množství.

Těž se v tomto úseku řeky, mezi zmiňovanými dvěma mosty, každoročně provádí oblíbená vodácká recesistická akce, pořádaná místními občany. Zvýšený protipovodňový břeh Moravy slouží jako tribuna pro mnoho místních diváků a před železničním mostem se plavidla, úmyslně převrácená, odchyťávají a odváží od řeky, jen v tomto místě je totiž přístup pro vozidla . **Představa, že se budou vodáci brodit ve vodě pod výpustí odpadní vody je“šílená „nebo snad máme čekat, že nám tyto akce hygiena zakáže?** Na tuto skutečnost poukazyval již ve svých připomínkách k projektu Ob Ú Leština , zastupující 1200 obyvatel, ale posuzovatel to neakceptuje, zřejmě převážil názor RNDr Holzera, který uvádí: „ místo pro vodáky není vhodné „

Je třeba zmínit, že v těsné blízkosti plánovaného záměru výstavby jímacího a vypouštěcího objektu se nachází stanice oddílu Mladých ochránců přírody při ZO ČSOP, která byla na mimořádné schůzi ZO předána do užívání. S touto lokalitou sousedí lužní les, tzv. „ Peklo „, je to bývalé slepé rameno řeky Moravy, které je s řekou významnou součástí nadregionálního biokoridoru, kde probíhá migrace velkého množství ptáků i dalších živočichů, např. bobrů. Na zmíněné lokalitě jsou vyvěšeny ptačí budky pro hnízdění, kde se každoročně, dlouhodobě provádí monitoring, při kterém bylo prokázáno 20 hnízdních druhů ptáků. Z toho 1 druh v kategorii silně ohrožený a 2 druhy v kategorii ohrožené.

Na této lokalitě provádí a v budoucnu budou, po dohodě s majitelem pozemku, provádět s vedoucím oddílu a určenými odborníky z řad členů ČSOP svá pozorování. Věříme, že čas strávený uprostřed čisté přírody v dětech vytvoří, nenásilným způsobem, vnitřní vztah k přírodě a k živým tvorům, ale také dostatek zábrán, aby se k přírodě nechovali nikdy zle. Máme zato, že provoz a obsluha jímacího a vypouštěcího objektu , který je plánován vybudovat na sousedním pozemku, bude významně narušovat hlavně v hnízdním období, naše ochranné aktivity.

Také pro tento druh turistiky a další činnosti je třeba zachovat řeku čistou.

Z výše uvedených důvodů Ochránci přírody 75/05 Leština s umístěním jímacího a vypouštěcího objektu, na tomto exponovaném úseku řeky Moravy, nesouhlasí!!! Požadujeme, aby bylo naše stanovisko akceptováno a projekt byl v tomto smyslu přepracován

Pokud bude záměr "Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně Zábřeh" schválen a uskutečněn, vznikne pro okolí této papírny určitá ekologická zátěž. Převládající SZ a Z větry donesou spad z komínu o výšce 70 m do okolní přírody a obce Leština i když se v hodnocení poukazuje na nevýznamný vliv záměru na obyvatelstvo a okolní přírodu. Pozemská atmosféra je stále více znečišťována exhalacemi z nichž největší význam má, mimo jiné, oxid siřičitý. Tento jedovatý plyn je z ovzduší vymýván deštěm a v kyselé formě padá k zemi, kde nepříznivě působí hlavně na rostliny, okyseluje půdu i vodu. Kvalita ovzduší se rok od roku zhoršuje, příčiny jsme si vyslechli ve sdělovacích prostředcích.

V hodnocení je dále uvedeno, z hlediska NATURY 2000 z posouzení orgánů ochrany přírody záměr nemůže mít vliv na evropsky významné ptáčích lokality. Přírodní rezervace Pod Trlinou o rozloze 51,797 ha byla navržena do soustavy NATURA 2000 CZ 0710004 – Pod Trlinou do národního seznamu evropských významných lokalit. Kvalita květnatých luk v rezervaci je tak velká, že splňovala požadavky Evropské unie k zařazení této lokality do soustavy NATURA 2000, která je významná i z hlediska entomologie, ornitologie, botaniky, mykologie a herpetologie.

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY středisko Olomouc, požádala ZO ČSOP prostřednictvím oddělení dokumentace o poskytnutí záznamů z inventarizačních průzkumů předmětné lokality. Pověření členové ZO provádí pravidelné průzkumy od roku 1960 ze čtyř shora jmenovaných oborů. Na středisko AOPK jsme dodali výsledky průzkumů za posledních 12 roků tzn. od roku 1994 do roku 2006.

PTÁCI

Seznam druhů ptáků s prokázaným hnízděním v rezervaci = 49 druhů
Seznam druhů ptáků sledovaných v hnízdní době, hnízdění neprokázané = 14 druhů
Seznam druhů ptáků pravidelně se vyskytujících v zimních měsících = 8 druhů

Z toho je 8 NATUROVÝCH druhů. a podle zákona 114/92 Sb o ochraně přírody a krajiny a vyhlášky č.395/92

Je v kategorii silně ohrožený druh 10 druhů ptáků, a v kategorii ohrožený druh 7 druhů ptáků

BEZOBRATLÍ = motýli, brouci

Druh kriticky ohrožený = Jasoň dymnivkový, kudlanka nábožná
Druh ohrožený = 10 druhů motýlů

SSAVCI

Silně ohrožený druh = 5 druhů netopýrů
Ohrožený druh = 2 druhy netopýrů, plch velký a plch lesní

HERPETOLOGIE

Silně ohrožený druh = mlok skvrnitý

ROSTLINY = uvádíme pouze orchidee

Ohrožený druh = Okrotice červená, Okrotice úzkolistá, Okrotice bílá, Kruštík širokolistý, Vemeník dvoulistý, Bradáček vejčitý a další druh Lilie zlatohlavá

Hlavně orchidee jsou zranitelné kyselým spadem, neboť klíčení orchideí probíhá za přítomnosti určitých hub tzv. mykorhiza, která by mohla být narušená. Současná vyspělá společnost vládne tak velkým potenciálem vědeckým, technickým a energetickým, že je v jejich silách nejen velká přeměna přírodních prostředí, ale zároveň úplné zničení všeho živého. Je naší povinností účinně chránit skvosty naší květeny před hrozícím zničením.

Kyselé deště by mohly také změnit mikroklima v periodických tůních PCHP „LEŠTINSKÉ TŮNĚ“, kde žije více jak 25 roků vzácný a ohrožený druh korýše z doby poledové žábřonožka sněžní. Tato lokalita by byla od zdroje znečištění vzdálená 1400 m.

Na závěr znovu opakujeme, že jsme velmi znepokojeni s umístěním výroby papíru o tak velké kapacitě v blízkosti naší obce Leština. Pro umístění záměru, který by představoval tak velkou ekologickou zátěž, nejsou v této lokalitě příhodné podmínky.

Za ZO ČSOP 75/05 LEŠTINA

Jan Frank - jednatel

Eduard Neoral - předseda

Rozdělovník:

MŽP – Odbor výkonu státní správy VIII – Olomouc
Agentura ochrany přírody a krajiny Olomouc
ÚVR ČSOP Praha
Regionální centrum ČSOP Olomouckého kraje Prostějov
Obecní úřad Leština